

առն մեծահայն աշտագակու խնդրել ծով վագեաւէն որ յոինը պատժազի ՌՕՎԱՎԱԳԵ-
աւ ջանաց զանոնք հանգարանցնելու, եւ իսոստացու որ յանցաւորը պիտի պատ-
ճըն:

“Հարամթ օրը տաճկաց գումարումն
ու աղմաւէլ կը շարունակիր: Վիշերհան
վաշան գնաց զանոնք հանգարանցնելու,
եւ պարապն ելու: Այս միջացին մարդու-
պանին դատասահնը տեսնելիք կախի-
րու զատապարտվեցաւ և ենայի գիշերը այս
վիճան ի գործ գրիգոր կուսակալն պա-
լատին պատին տակը:

“Այս աեսնես որ ցուալի պարագա-
ներու կապակցութիւն մը կայ: Յոյն գե-
ղացիներուն ոտք երելը, անոնց պատճա-
ռաւ տաճկիներուն գեղերը ձգել ու քա-
ղաքներուն մեջ լցվել եւ հետեւ արար
ամեն զրգութեանց ենթակայ ըլլալը:
Այն գրգութիւններուն մեջ յօյն մը
կելէ տաճիկ մը կապանէ: Դասաստանը
արդ արեւ շատ քաղեց, բայց հարկ եր որ
անոնիկ ըլլար՝ մեծ չաղիքներու առաջքն
առնելու համար: մանուանք որ սպան-
ուող յանցանքին մեջ բռնըլեր եր եւ ը-
րածը չը ու լանար:

“Անար յուսացվել որ ասով պի-
տի վերջանար ամեն բան: բայց անանկ
չեղու: Տաճաց մշջն ամենէն տելիք գիր-
գուեալները կախագած յշինին մարմինը տաքին
ու փողցներուն մեջ բաշչքը քըչեցին: Ասկէց
երիւ սպանեալներէն հաւաքան այս
ու փողցներուն մեջ բաշչքը քըչեցին: Ասկէց
երիւ սպանեալներէն հաւաքան այս
ապաստներն իրենց գրոշախիները պարզեցին:
Ա երջաղէս քիւ քիւ զրգութիւնը հան-
գարաեցաւ եւ ժողովուրդը հիմա կախի
աւելի համարձակ շոնչ առնելու:

“Բայց աս ազմակին լուրը փայլո-
վի արագութեամբ արագեցաւ եւ կե-
րեսի որ յշիները նորէն զեկ առնել կու-
զեն: Քաղուղի մշջ 3-400 մարդ մնացեր
էնին գումարեալ, հիմա կըսվի թէ 2000
հոգին ելուիք:

“Մեծ անհամերերութեամբ Ասմի
փաշային գալուն կապանէք, եւ փափա-
քելէ որ հետք զօրքեր ալ բերէ:

“Զերիկոցներն ու շելենացները
կերթան ասից: Այս իրեկուն քանի մը
նաւ լցուն մարդ ձամբայ ելան գացին:

“Գաղցական Արէ շաղենուը որ
Պիրէնու պիսի երթար, Գաղցեց հիւ-
պատոսին կողմանէ փար գրիցաւ: Երեք
օրէ ի վեր ալ անգիտական ֆրամեռն
մը երկամ նետած է Սիւտէի ասջեւ:

“Տէթիմոյի մշջ ալ աղմակներ ե-
լան, բայց վերջն ինչպէս ըլլալը յայսնի
չէ: Ազմուկին ժամանակի ձամբայ ելած
թղթարեր մը քաղաքէն քառարդ ժամ-
ամբաց համանալուն հասցանի ճայնի
լուրէ: Լիսա Մէհա փաշան Սէւանի-
կին եկած Ընալուաներուն եւ խումբ
մալ կանոնաւոր զօրաց հետ առջելիք-
իւնը Բէթիմ գայեր եր ժողագետին
հրատանաւը:

“Քանախայի մշջ ալ անցահալ շար-
թու անկարգութիւններ եղան: Խումբ
խումբ գումարված մարդիկ աղաղակնե-
րով եւ աղմուլ եկան քանի մը որ առաջ-
քան բանքած ու բանարկված խու-
մարան աղակներու աղակներու շար-
թի բանքած ու բանարկված: Ասանկով աղ-
մակներ խափանեցաւ:

Այսական հրամանաւ:

Ելաչէտարին փաշան Թարնովայի կա-

ռավարիւ անուանեցաւ:

Ա էսափ փաշան Մուսուլի կառավա-
րիւ անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հողգատու առաջնորդ արժանապա-
տիւ Տ. Մուսուլիս Տայրագյոն փարկա-
ռիւ որ միանդամայն Գաղատիոյ վիճա-
կին առաջնորդութիւնը կը վարել, իւր
անձնական տիպութեանը պատճառա-
պա վիրջն վիճակին հրաժարելով բազ-
գայն չպետար եւ գերազոյն ժողովու ու-
րաշմանին եւ ամենապատիւ Սրբու-
թեանը մէջ լցվել եւ հետեւ արար
ամեն զրգութեանց ենթակայ ըլլալը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-
գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղացի
աղքանամիւնք հաւաքված կը կընթը-
լին հարկաւոր ու ուսմանը լուրը լուրը:

Ա անէն զրված նամակները լուր
կաւասն թէ Եսրեկայ վանուց վանա-
հայր արժանապատիւ Տ. Յովսէփի փար-

գատիու իւր ինամայը յանձնուած այս
երեւելի վանքը բարեկարգելու եւ իւր
վաղելի պայծառութեանը հացունելու-
համար շշակայ գիւղօրեից բարեկաշտ
ժողովզեան յօժարամիտ ձեմուուու-
թեամբը եւ առատաձեան նախամիւթը
գեղեցիկ փարգարան մը շնին է մէջը, ուր
հիմակու հիմա երսունէն առելի գեղ

— Մայրաքաղաքին գիմացի կը զերս
ները բանող Սուրբ շոգենաւը եր-
կու շարթի տառու կը զերս երեխ մայ-
րաքաղաք եկած ժամանակը՝ մէջ ճա-
նապարհովները Գինեկը — Պահանձի մա-
տու չեւները ծովուն մէջ ցցուած ժայ-
ուի մը վրայ մարդ մը անասն որ ինքը ին-
քը ժայռին վրայ բանած ալիքներուն դէմ
կը մարտաւէր եւ կորարվելու կէտին մէջ էր :

Այս աւեսնելով ճանապարհորդներն
աւշչեցին նաւապետին որ ճամփէն քիչ
մը խառըի եւ խեղազ վասնովեսկն ազատ է :
Կաւապետը մասկ ջրասու ըսելով թէ
կիս ժամ իր ճամփէն եակը մնաց : Ասին
կով նաւարեկեալը ժայռին վրայ մնաց,
ուսկից հաւանականարար ալիք մը վերը
մերցուց ասրաւ ու խոջը կորարվեցաւ :

Կաւապետին այս ըրած անդուու-
թեամբ վրայ բոլոր ճանապարհորդները
սարկացան :

— Քիւթաշխայէն յունիս 21 թը-
ով հետեւեալ լուրերը կը դրէն Մէմա-
սը Հեղութիւնարայ :

Յունիս 20 ին ուրբաթ օրը ժամփ վեցին
միջնուները Քիւթաշխան շրջակայները
ահազին անձրիւ մը գուլով, քաղաքին
փողցները, առևները եւ խանութները
ծուրը կորիր, երկու հազար տուն ու խա-
նութ ծուրին մէջ մնացիր են : Այս առ-
անուն գուղցն առաջ կազմակերն
ու կինունիները, մէկիթներուն մէջ ըց-
լած կարսաւաց նասուները եւ Վիւֆ-
թին տանը առնանցին կոզմը եւ ամսու-
սին մէջ զանը վարժած կարսանիներն
ու կինունիները, մէկիթներուն մէջ ըց-
լած կարսաւաց նասուները եւ Վիւֆ-
թին տանը առնանցին կոզմը եւ ամսու-
սին մէջ զանը վարժած :

Այս ջրհեղեցին շատ ապրանք եւ հո-
գի կորարված կիրեւի : Անձրեւ քաղքե-
լին երկու ժամ եւ առաջ ըսելով դիւրը
ըստ ձիու կամաները գուղիւր է :

Ասանկ ապրանքի ջրհեղեց մը եր-
րեւ առևնելով չէ յիշեալ գուղիւր է :

— Այս օրը Խրամէ ալ ահազին
անձրիւ մը եւ կարկուա տեղալով բոլոր
այդիներն ու գորաքիւրեր արերէ :

— Պահանջանայէն ալ կը դրէն թէ
անցին առաջ կարկուա տեղալով բոլոր
այդիները առաջ գուղիւր է :

— Հասդուն յունիս 19 թուով
հետեւեալ լուրերը կը դրէն :

— Այս միջին տասն օրը քանի մը
շանաւոր մոցքեր պատահեցան հոս:

— Տանիւ հինգ ապրանք խան աղ-
ջեկ մը երկու պառաւ խանաց չեան Վա-
րից գեղին հոս եկած ժամանակը՝ ճան-
դրան երեւ Տանիւ գեղինին իւնիւն աղ-
ջեկը կը յափշակեն, լուս կը անին ու-
զազանական բանութիւններ կընեն անոր :

Այս ոճակարգութեամբ լուր կուսակո-
ւութիւն ական ողէն ձիու առաջ պա-
հանական գինունիներից կուսակուաց :

— Հասդուն յունիս 19 թուով
հետեւեալ լուրերը կը դրէն :

— Այս միջին տասն օրը քանի մը
շանաւոր մոցքեր պատահեցան հոս:

— Տանիւ հինգ ապրանք խան աղ-
ջեկ մը երկու պառաւ խանաց չեան Վա-
րից գեղին հոս եկած ժամանակը՝ ճան-
դրան երեւ Տանիւ գեղինին իւնիւն աղ-
ջեկը կը յափշակեն, լուս կը անին ու-
զազանական բանութիւններ կընեն անոր :

— Այս միջին տասն օրը քանի մը
շանաւոր մոցքեր պատահեցան հոս:

Ճիկները ոտքերնին շղթացով ամեն որ փո-
ղցիները կաւլու :

— Ենցեալ կիրակի մէր կուսակալին
երկու երկու որեակ աղջեղիւրը որ հօթն
տարեկան են, պարակին մէջ խազուու-
ժամանակին շղթացու տաղանդինին
կամար խորակ խորակ լուսու կը յայն մը
կը կուբը ալ կը խորդիւրին թէ որ յայն մը
կը կամար մէջ խորակ լուսու կը յայն էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու յայնին հինգ հար-
իւր զուրու շպարտեւեց անոր եւ միան-
գաման առաս ողբանութիւն բաշխեց ալ-
քանոց :

— Այս օրերս տանիւ հինգ հազար
քիւնուց ամսունեան պայիք նու մը Քա-
նիւթէն պարապ ժամփաց երելով Սքար-
րաննմէ իղիւրին աղջեղիւր անոր եւ միան-
գաման առաս ողբանութիւն բաշխեց ալ-
քանոց իւնիւրով լուսու շղթացու տա-
րանու աղջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս օրերս տանիւ հինգ հազար
քիւնուց ամսունեան պայիք նու մը Քա-
նիւթէն պարապ ժամփաց երելով Սքար-
րաննմէ իղիւրին աղջեղիւր անոր եւ միան-
գաման առաս ողբանութիւն բաշխեց ալ-
քանոց իւնիւրով լուսու շղթացու տա-
րանու աղջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Թրիեստէ բնակող Պ. Շմիթի-
նէստ անուն յայն մը օրերս տանիւ
լուսու իւր ուսուր հարսութիւններ 2500 քը-
սակի չափ Շմիթի համալսարանին թու-
զուց կատակաւ : Այս մարդը կենդանու-
թեան ժամանակներ չէր ուզու անունե-
րով շատ յայն մը աղջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Թրիեստէ բնակող Պ. Շմիթի-
նէստ անուն յայն մը օրերս տանիւ
լուսու իւր ուսուր հարսութիւններ ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Եպատմ օրը մէծ կակալ գողու-
թիւն մը կատակաւ : Վարդը կատակաւ
թիւն մը կատակաւ աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր ու աղջեղիւր էր :

— Եպատմ օրը մէծ կակալ գողու-
թիւն մը կատակաւ : Վարդը կատակաւ
թիւն մը կատակաւ աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր ու աղջեղիւր էր :

— Եպատմ օրը մէծ կակալ գողու-

թիւն մը կատակաւ աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

Տաճիկ մը Քերահատանեւ ծովը
մասներով խորդիւր էր յայն էւ աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւնները լուսու աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

Ժամանակի անգայ մէծ գումարուակ մը իր հը-
րամանին անց աղջեղիւր էր ու աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

Տաճիկ մը Քերահատանեւ ծովը
մասներով խորդիւր էր յայն էւ աղ-
ջեղիւր աղջեղիւր էր :

— Այս անմաժայլ վաշան մէծ շնորհա-
կալութիւններ

